

Adroddiad Cynnydd Archwilio Mewnol Pwyllgor Archwilio (Mawrth 2026)

Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru

Cynnwys

1 Cyflwyniad

2 Negeseuon Allweddol at Sylw'r Pwyllgor Archwilio

Atodiad A: Perfformiad y Contract

Atodiad B: Dangosyddion Perfformiad

Atodiad C: Meysydd Allweddol a Chantau Gweithredu i'w Cyflawni

Atodiad D: Diffiniadau Sicrwydd a Dosbarthiadau Risg

Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU)

Cwblhawyd ein gwaith yn unol â Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU).

Crynodeb Gweithredol

Mae'r adroddiad hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Archwilio ynglŷn â'r cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Archwilio Mewnol ar gyfer 2025/26 ac yn tynnu eich sylw at faterion sy'n berthnasol i'ch cyfrifoldebau fel aelodau o'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r adroddiad cynnydd hwn yn rhoi crynodeb o'r gweithgarwch Archwilio Mewnol ac yn cydymffurfio â gofynion y Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU).

Rhoddir adroddiadau cynhwysfawr sy'n manylu ar ganfyddiadau, argymhellion a'r camau gweithredu y cytunwyd arnynt i'r sefydliad, ac maent wedi'u cynnwys ym mhapurau'r Pwyllgor Archwilio. Hefyd, adroddir ar y sefyllfa gyfunol o safbwynt y camau dilynol o bryd i'w gilydd i'r Pwyllgor Archwilio.

Mae'r adroddiad cynnydd hwn yn cwmpasu'r cyfnod rhwng 1 Rhagfyr 2025 a 28 Chwefror 2026.

3 Crynodeb Gweithredol

Adolygiadau Archwilio 2025/26

Mae'r adolygiadau canlynol wedi'u cwblhau:

- Rheolaethau Ariannol Allweddol (Sicrwydd Sylweddol)

Roedd y prif feysydd arfer da yn ymwneud â systemau'r Cyfriflyfr Cyffredinol, Cyfrifon Derbyniadwy a Rheoli Cyllidebol. Canfu profion o anfonebau a dalwyd awdurdodiad priodol o fewn TechOne ac anfonebau a godwyd heb orchymyn prynu (PO) sy'n gysylltiedig â chostau cyfleustodau, cynnal a chadw, cyfleusterau / fflyd neu gyflogres. Codwyd dau argymhelliad canolig mewn perthynas â gweithdrefnau diwygio cyflenwyr a chyflenwyr newydd. Gwnaethpwyd dau argymhelliad risg isel arall i gryfhau'r ymdrechion adfer dyled presennol a chrisialu'r trefniadau adrodd ariannol cyffredol.

- Presenoldeb mewn cyfarfodydd Craffu ar y Gyllideb (N/a Sicrwydd)

Gweler Atodiad C am fanylion y Meysydd Allweddol a'r Camau Gweithredu i'w Cyflawni

Mae'r adolygiadau canlynol ar y gweill:

- Rheolaethau Craidd Rheoli Risg (Gwaith Maes)

Camau Dilynol

Mae ein gwaith dilynol ar y gweill a bydd adroddiad yn cael ei roi yng nghyfarfod y Pwyllgor Archwilio ym mis Mehefin 2026.

Newidiadau i'r Cynllun Archwilio

Gofynnir am gymeradwyaeth y Pwyllgor Archwilio ar gyfer unrhyw newidiadau i'r cynllun gwreiddiol ac amlygir hynny ar wahân isod i hwyluso'r broses fonitro.

Nid oes unrhyw gynigion ar hyn o bryd i newid y cynllun archwilio a gymeradwywyd.

Gwerth Ychwanegol

Nodiadau Briffio

Dyma ein nodiadau briffio/blogiau/podlediadau diweddaraf:

- [Blog Jane Pine: Taking Time to Reflect: Why looking back helps us move forward](#)
- [Cyfres Llyfrynau Simple AI: Helping the NHS Understand Artificial Intelligence](#)

Digwyddiadau

- [Arwain gweithlu'r sector cyhoeddus tuag at barodrwydd AI \(11 Chwefror 2026\)](#): Mae'r dosbarth meistr rhyngweithiol hwn yn archwilio sut y gall sefydliadau'r sector cyhoeddus yng Ngogledd-orllewin Lloegr gofleidio deallusrwydd artiffisial (AI) mewn ffordd sy'n foesegol, effeithiol a chynaliadwy. Wedi'i gynllunio ar gyfer arweinwyr ac ymarferwyr sy'n llywio trawsnewid digidol, mae'r sesiwn yn datgyfrinio AI, yn amlinellu ystyriaethau llywodraethu a risg, ac yn arddangos achosion defnydd yn y byd go iawn o feysydd iechyd a llywodraeth leol.
- [Datgloi Cynhyrchiant Cynaliadwy \(19 Mawrth 2026\)](#): Bydd y dosbarth meistr hwn yn helpu arweinwyr iechyd a gofal cymdeithasol i ail-fframio cynhyrchiant yn sbardun gwelliannau cynaliadwy mewn ansawdd gofal, nid mecanwaith ar gyfer cyrraedd targedau ariannol yn unig. Gan adeiladu ar alwad Comisiwn Cynhyrchiant y GIG am naratif newydd, bydd y sesiwn yn archwilio sut y gall enillion cynhyrchiant wella canlyniadau cleifion, profiad staff, a gwydnwch y system.

Atodiad A: Perfformiad y Contract

Mae'r Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU) yn nodi: 'Yn sector cyhoeddus y DU, mae'n rhaid i brif swyddog archwilio baratoi casgliad cyffredinol o'r fath o leiaf unwaith y flwyddyn i gefnogi adrodd llywodraethiant ehangach, gan ystyried unrhyw rwymedigaethau neu brosesau penodol yn y sector. Rhaid i'r casgliad cyffredinol hwn gynnwys llywodraethiant, rheoli risg a rheolaeth.' Mae'r tabl yn crynhoi gwaith cyflawni Barn eich Pennaeth Archwilio Mewnol ar gyfer 2025/26:

Maes Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol	Cytuno ar Gylch Gorchwyl	Statws	Lefel Sicrwydd	Adroddiad y Pwyllgor Archwilio
Rheoli Risg - Rheolaethau Craidd		Gwaith Maes		Mehefin 2026
Y Fenter Twyll Genedlaethol	Amh.	Wedi ei gwblhau	Amherthnasol	Rhagfyr 2025
Rheolaethau Ariannol Allweddol		Wedi ei gwblhau	Sylweddol	Mawrth 2026
Cynllunio Busnes		Wedi ei gwblhau	Sylweddol	Rhagfyr 2025
Rheoli Asedau Offer		Wedi ei gwblhau	Cyfngedig	Medi 2025
Presenoldeb mewn cyfarfodydd Craffu ar y Gyllideb	Amh.	Yn ôl yr angen	Amherthnasol	Amherthnasol
Camau Dilynol				
Ch1	Amh.	Wedi ei gwblhau	Amh.	Mehefin 2025
Ch2	Amh.	Wedi ei gwblhau	Amh.	Medi 2025
Ch4	Amh.	Ar y gweill		Mehefin 2026

Atodiad B: Dangosyddion Perfformiad

Y prif fesur o berfformiad eich archwilydd mewnol yw'r allbynnau sy'n deillio o'r gwaith a wnaed. Mae'r canlynol yn rhoi gwybodaeth am ddangosyddion perfformiad i gefnogi'r Pwyllgor wrth asesu perfformiad yr Archwiliad Mewnol.

Elfen	Adrodd ar Reoleidd-dra	Statws	Crynodeb
Cyflwyno Barn y Pennaeth Archwilio Mewnol (Cynnydd yn erbyn y Cynllun)	Pob Pwyllgor Archwilio	Gwyrdd	Dim materion i'w hadrodd
Cyhoeddi Holiadur Boddhad Cleientiaid ar ôl cwblhau pob archwiliad.	Mae pob adroddiad Terfynol yn cynnwys holiadur i gasglu adborth cleientiaid	Gwyrdd	
Canran yr argymhellion a godwyd y cytunwyd arnynt	Pob Pwyllgor Archwilio	Gwyrdd	
Canran yr argymhellion sy'n cael eu gweithredu	Adroddir ar gamau dilynol ddwywaith y flwyddyn	Gwyrdd	
Staff Cymwysedig	Blynyddol	Gwyrdd	Mae gan MIAA weithlu cymwys iawn ac amrywiol sy'n cynnwys 65% o staff cymwys. Mae gan yr Uwch Dîm sy'n darparu'r Gwasanaeth Archwilio Mewnol i GTAGC gymwysterau CCAB/IIA.
Ansawdd	Blynyddol	Gwyrdd	Mae MIAA yn gweithredu systemau i Safonau Ansawdd ISO. Mae MIAA yn cydymffurfio â'r Safonau Archwilio Mewnol Byd-eang (sector cyhoeddus y DU).

Atodiad C: Meysydd Allweddol o'n Gwaith a'r Camau Gweithredu i'w Cyflawni

Teitl yr Adroddiad	Rheolaethau Ariannol Allweddol			
Noddwr Gweithredol	Prif Swyddog Tân Cynorthwyol			
Lefel Sicrwydd	Sicrwydd Sylweddol – Mae system dda o reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i gyflawni amcanion y system, ac mae'r rheolaethau'n cael eu gweithredu'n gyson ar y cyfan.			
Amcan	Darparu sicrwydd bod y rheolaethau allweddol mwyaf arwyddocaol wedi'u cynllunio'n briodol ac yn gweithredu'n effeithiol yn ymarferol.			
Argymhellion	0 x Critigol	0 x Uchel	2 x Canolig	2 x Isel
Crynodeb	<u>Cyfrifyfr Cyffredinol</u> - Cadarnhaodd adolygiad archwilio o adroddiadau cysoni cyfrifon banc ar gyfer mis Medi, Hydref a Thachwedd 2025 eu bod wedi'u cwblhau ar ddiwrnod gwaith olaf pob mis. Roedd y rhain yn cysoni â balans y cyfrif cyfrifyfr yn system TechOne yn erbyn balans cau datganiad banc Barclays. - Canfuwyd bod y gyllideb refeniw y cytunwyd arni ar gyfer blwyddyn ariannol 2025/26 yn gyson ag adroddiad Adolygu Cyllideb 2025/26 yr Awdurdod Tân i gyfarfod yr Awdurdod Tân ac Achub ym mis Hydref 2025. - Cadarnhaodd profion sampl o 20 cofnod cyfnodolion y parhawyd i wahanu dyletswyddau'n ddigonol, o fewn system TechOne, rhwng y paratöwr a'r cymeradwywr.			

Cyfrifon Taladwy

- Cyflwynwyd a chymeradwywyd y Rheoliadau Ariannol yng nghyfarfod yr Awdurdod Tân ac Achub ym mis Hydref 2025. Mae'r Cynllun Dirprwyo Ariannol (SoFD) wedi'i ddiweddarau ac fe'i cyflwynwyd i'r Uwch Dîm Arweinyddol (SLT) ym mis Tachwedd 2025.
- Cadarnhaodd profion archwilio sampl o 20 terfyn dirprwyedig a sefydlwyd o fewn TechOne eu bod wedi'u sefydlu'n gywir yn unol â'r SoFD a'r lefelau awdurdodi.
- Canfu adolygiad MIAA o 10 anfoneb a dalwyd gyda Gorchymyn Prynu fod dyletswyddau wedi'u gwahanu'n briodol rhwng y ceisiwr a'r cymeradwywr, gyda'r cymeradwyaethau yn unol â'r SoFD a lefelau awdurdodi.
- Canfu profion pellach o 20 anfoneb a dalwyd heb Orchymyn Prynu fod dyletswyddau wedi'u gwahanu rhwng y defnyddiwr a brosesodd ac a gymeradwyodd, gyda'r cymeradwyaethau yn unol â'r SoFD a lefelau awdurdodi.
- Cadarnhaodd adolygiad archwilio o restrau taliadau a broseswyd ym mis Hydref 2025 eu bod wedi'u cymeradwyo'n annibynnol.
- Mae gwiriadau a diwygiadau cyflenwyr yn cael eu prosesu gan un swyddog. Roedd y profion a gynhaliwyd ar sampl o 10 cyflenwr newydd yn nodi bod ffurflenni a gwiriadau Endole, treth ar werth (TAW) a Thŷ'r Cwmnïau wedi'u cwblhau (Cyfeiriwch at Argymhellion 1 a 2).
- Cadarnhaodd adolygiad o'r cyfrifon credyd a restrir yn TechOne, ar 09/12/2025, nad oedd unrhyw gredydwr gyda chyfanswm balans debyd ar gyfer y cyfrif.

Cyfrifon Derbyniadwy

- Canfu adolygiad archwilio o 10 anfoneb werthu ddogfennaeth ategol ac awdurdodiad priodol ar waith a symiau anfonebau wedi'u cysoni â system TechOne.
- Nododd adolygiad archwilio o 7 nodyn credyd a godwyd fod rhesymeg ddilys wedi'i darparu i gadarnhau canslo'r dyledion. Gorfodwyd gwahanu dyletswyddau rhwng paratöwr a chymeradwywr y nodiadau credyd a samplwyd.

- Cadarnhaodd adolygiad o'r cyfrifon dyledwyr a restrir yn TechOne, ar 09/12/2025, nad oedd unrhyw ddyledwyr gyda chyfanswm balans credyd ar gyfer y cyfrif.
- Darparwyd sefyllfa fyw o gyfrifon dyledwyr ar TechOne i'w hadolygu, ac ni chofnodwyd unrhyw ddyledion gwerth uchel neu heb eu talu ers amser maith heb gynllun talu. Adroddwyd am ddyledwyr tymor byr a hirdymor yn y fantolen i gyfarfodydd yr Awdurdod Tân ac Achub ym mis Gorffennaf a Hydref 2025.
- Nid oedd unrhyw ddrwgddyledion wedi'u dileu yn y flwyddyn hyd yma. Cadarnhaodd Rheoliadau Ariannol yr Awdurdodau Tân ac Achub y gall achosion o ddileu gael eu hystyried yn na ellir eu casglu gan y Prif Swyddog Cynorthwyol neu eu cymeradwyo gan yr Awdurdod.

Rheoli Cyllidebol

- Mae'r Rheoliadau Ariannol yn amlinellu cyfrifoldebau deiliaid y gyllideb am reoli incwm a gwariant o fewn y gyllideb ac adrodd gwybodaeth gywir.
- Cymeradwywyd Cyllideb 2025/26 yng nghyfarfod yr Awdurdod Tân ac Achub ym mis Ionawr 2025, cyn dechrau'r flwyddyn ariannol. Darparwyd diweddariadau ar sefyllfa'r gyllideb a rhagolygon refeniw yn adroddiad Adolygiad Cyllideb 2025/26 i gyfarfod yr Awdurdod Tân ac Achub ym mis Hydref 2025.
- Adroddwyd am amserlen gosod cyllideb yn rhan o'r cynnig cyllideb ddrafft ar gyfer 2025/26 a 2026/27 i'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb, a gadarnhaodd y dyddiadau allanol hyd at setliad terfynol gyda Llywodraeth Cymru. Mae'r Gweithgor Craffu ar y Gyllideb yn cyfarfod yn fisol i drafod cynllunio ariannol a risgiau'r gyllideb.
- Cyflwynwyd adroddiadau'r gyllideb yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad ym mis Gorffennaf a Hydref 2025. Dengys yr adroddiadau ddadansoddiad cyfradd rhedeg a'r gyllideb wirioneddol, amrywiant i'r gyllideb a'r ymrwymadau ar gyfer pob adran. Mae Cyllid yn ymgysylltu â deiliaid cyllideb cyn cyfarfodydd y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad. Cydnabuwyd arfer gorau yn yr adroddiadau hyn i nodi 3 chodiad uchaf y deiliaid cyllideb ar gyfer y cyfnod.

Meysydd Allweddol y Cytunwyd i Weithredu Arnynt

- Cyfrifon Taladwy - Canfuwyd bod y nodiadau canllaw cyflenwyr ar ffurf ddrafft gyda newidiadau wedi'u tracio. Yn ogystal, nid oedd y canllawiau'n cynnwys cyfeiriad digonol at dwyll mandad banc a risg twyll. Ar ben hynny, nid oedd y ffurflen cyflenwr newydd ar waith yn cynnwys datganiad gwrth-dwyll. (Risg Ganolig)
- Cyfrifon Taladwy - Roedd profion archwilio 10 o gyflenwyr newydd yn cydnabod nad oedd yn arfer cyson i fanylion banc gael eu gwirio gyda chynrychiolydd cyflenwr dros y ffôn. Cadarnhaodd profion archwilio pellach o 10 diwygiad cyflenwr fod enw cynrychiolydd y cyflenwr wedi'i gofnodi yn TechOne mewn un achos, yn dilyn gwiriad dros y ffôn. Roedd diffyg nodiadau wedi'u cofnodi yn TechOne i gadarnhau pa fanylion sydd wedi'u newid ar gyfer un cyflenwr. Yn ogystal, gwelsom nad oedd sefydlu cyflenwyr newydd a diwygiadau cyflenwyr yn destun adolygiad annibynnol. (Risg Ganolig)
- Cyfrifon Derbyniadwy - Fe sylwom nad oes nodiadau atgoffa i dalu/llythyrau adennill dyled y system wedi'u hanfon pan nad yw taliadau wedi'u cael o fewn y cyfnod talu 30 diwrnod. Mewn profion archwilio dau ddyledwr, canfuwyd hefyd na chysylltwyd ynghylch un taliad a oedd yn ddyledus ar 13/11/2025 ac nad aethpwyd ar drywydd un taliad tan ddiwrnod 55. (Risg Isel)
- Y Cyfriflyfr Cyffredinol – Nid yw'r trefniadau presennol sydd ar waith mewn perthynas ag adroddiadau ariannol a chysoni cyfriflenni cyfrifon taladwy a chyfrifon derbyniadwy, a nwyddau a gafwyd heb eu hanfonebu (GRNI) wedi eu hadlewyrchu mewn Gweithdrefn Weithredu Safonol (SOP). (Risg Isel)

Atodiad D: Diffiniadau Sicrwydd a Dosbarthiadau Risg

Lefel Sicrwydd	Disgrifiad
Uchel	Mae system gref o reolaeth fewnol sydd wedi'i chynllunio'n effeithiol i gyflawni amcanion y system, ac mae'r rheolaethau yn cael eu gweithredu'n gyson ym mhob maes a adolygwyd.
Sylweddol	Mae system dda o reolaeth fewnol wedi'i chynllunio i gyflawni amcanion y system, ac mae'r rheolaethau'n cael eu gweithredu'n gyson ar y cyfan.
Cymedrol	Mae system ddigonol o reolaeth fewnol; fodd bynnag, mewn rhai meysydd mae gwendidau o ran cynllunio a/neu weithredu rheolaethau'n anghyson yn peryglu cyflawni rhai agweddau ar amcanion y system.
Cyfyngedig	Mae'r system o reolaeth fewnol dan fygythiad gan fod gwendidau o ran cynllunio a/neu weithredu mesurau rheolaeth yn anghyson yn peryglu cyflawni amcanion y system.
Dim	Mae system annigonol o reolaeth fewnol gan fod gwendidau o ran rheolaeth a/neu ddiffyg cydymffurfio cyson â rheolaethau wedi, neu fe allai, arwain at fethu â chyflawni amcanion y system.

Critigol	Gwendid rheoli a allai gael effaith sylweddol nid yn unig ar amcanion y system, swyddogaeth neu broses ond hefyd ar gyflawni amcanion y sefydliad mewn perthynas â: • defnydd effeithlon ac effeithiol o adnoddau • diogelu asedau • paratoi gwybodaeth ariannol a gweithredol ddibynadwy • cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
Uchel	Gwendid rheoli sydd wedi neu sy'n debygol o gael effaith sylweddol ar gyflawni amcanion allweddol y system, y swyddogaeth neu'r broses. Nid yw'r gwendid hwn, er ei fod yn cael effaith fawr o ran y system, swyddogaeth neu broses, yn cael effaith sylweddol ar gyflawni amcanion cyffredinol y sefydliad.
Canolig	Gwendid rheoli: • sy'n cael effaith fach ar gyflawni amcanion allweddol y system, swyddogaeth neu broses; • sydd wedi golygu bod y system, swyddogaeth neu broses yn agored i risg allweddol, ond mae'r tebygolrwydd y bydd y risg hon yn digwydd yn isel.
Isel	Gwendid rheoli nad yw'n effeithio ar gyflawni amcanion allweddol y system, swyddogaeth neu broses; fodd bynnag, byddai gweithredu'r argymhelliad yn gwella rheolaeth gyffredinol.

Cyfyngiadau

Dim ond y materion a ddaeth i'n sylw yn ystod ein gwaith archwilio mewnol yw'r rhai a godir yn yr adroddiad hwn, ac nid ydynt o reidrwydd yn ddatganiad cynhwysfawr o'r holl wendidau sy'n bodoli, nac o'r holl welliannau y gallai fod angen eu gwneud. Er bod pob gofal wedi'i gymryd i sicrhau bod yr wybodaeth yn yr adroddiad hwn mor gywir â phosibl, yn seiliedig ar yr wybodaeth a ddarparwyd a'r ddogfennaeth a adolygwyd, ni ellir rhoi gwarant gyflawn o ran y cyngor a'r wybodaeth a gynhwysir yma. Nid yw ein gwaith yn rhoi sicrwydd llwyr nad oes gwallau, colled na thwyll materol yn bodoli.

Mae'r cyfrifoldeb dros system gadarn o reolaethau mewnol ac atal a chanfod twyll ac afreoleidd-dra arall yn parhau i fod yn nwylo'r rheolwyr ac ni ddylid dibynnu ar waith a gyflawnir gan archwiliad mewnol i nodi'r holl gryfderau a gwendidau mewn rheolaethau mewnol, na dibynnu arno i nodi pob amgylchiad o dwyll neu afreoleidd-dra. Mae'n bwysig bod rheolwyr yn gweithredu ein hargymhellion yn effeithiol ac yn amserol er mwyn cynnal system reoli fewnol ddibynadwy.

Mae adroddiadau a baratowyd gan MIAA yn cael eu paratoi at eich defnydd chi yn unig ac nid yw MIAA na'r archwilwyr yn cymryd cyfrifoldeb ar gyfer unrhyw gyfarwyddwr neu swyddog yn rhinwedd eu swyddogaeth unigol. Ni dderbynnir atebolrwydd i unrhyw drydydd parti gan nad yw'r adroddiad wedi'i baratoi ar gyfer, ac nid yw wedi'i fwriadu ar gyfer, unrhyw ddiben arall ac ni fydd gan berson nad yw'n barti i'r cytundeb ar gyfer darparu Archwiliad Mewnol unrhyw hawliau o dan Ddeddf Contractau (Hawliau Trydydd Parti) 1999.

Anne-marie Harrop

Cyfarwyddwr Sicrwydd Rhanbarthol

Ffôn: 07920 150313

E-bost: Anne-marie.harrop@miaa.nhs.uk

Angharad Ellis

Dirprwy Gyfarwyddwr Sicrwydd Rhanbarthol

Ffôn: 07469 378328

E-bost: Ann.ellis@miaa.nhs.uk